

(Korobkina, 2012) รายงานว่า นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 96 คน แสดงรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) 0.21 และ การเรียนรู้แบบอิสระ (Independent learning) 0.20 ตามลำดับ

รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

STUDENT TEACHERS' LEARNING STYLES OF

FACULTY OF EDUCATION, BURAPHA UNIVERSITY

การศึกษาของนิสิตในชั้นปริญญาโท ทางสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตศึกษา จึงเป็นการศึกษาที่ต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาและภาษาต่างประเทศ รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ ในการเขียนรายงานทางวิชาการ นำเสนอผลงานวิจัย และติดต่อสื่อสารกับอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ได้ดีที่สุด (Wilson and Wing-Jan, 1993, p. 7)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตาม เพศปีที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษา บัณฑิต 5 ปี ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547-2548 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มา โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง สำหรับรูปของ Krejcie and Morgan โดยสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชี้วัดวิจัยพัฒนามาจาก แบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha and

Johns (1978) ที่แปลเป็นภาษาไทยโดย ดร.รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ (Ardjantha, 2002) นักเรียนที่เข้าร่วมในที่นี่ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือ แบบพึ่งพา (Dependent) จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 แบบมีส่วนร่วม (Participant) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 แบบอิสระ (Independent) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 แบบหลีกเลี่ยง

ศึกษาช่วงสิบห้าปีที่ผ่านมา พบว่า นิสิตในชั้นปริญญาโท ทางสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตศึกษา ใช้เวลา มากที่สุดในการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) มากที่สุดจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือ แบบพึ่งพา (Dependent) จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 แบบมีส่วนร่วม (Participant) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 แบบอิสระ (Independent) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 แบบหลีกเลี่ยง

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Collaborative) มากที่สุดจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือ แบบพึ่งพา (Dependent) จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 แบบมีส่วนร่วม (Participant) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 แบบอิสระ (Independent) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 แบบหลีกเลี่ยง

* อาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

(Avoidant) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และแบบแข่งขัน (Competitive) น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีเพศต่างกันปีที่เข้าศึกษาต่างกันและสาขาวิชาเอกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

Abstract

The purpose of this research was to study and to compare learning styles of student teachers at Faculty of Education, Burapha University. The student teachers were classified by sex, year of admission and program of study.

A sample consisted of 234 student teachers in the Bachelor of Education and Bachelor of Science degree programs (5 years) during the 2004-2005 academic years at Faculty of Education, Burapha University. The sample size was determined by using a Krejcie and Morgan's table. The sampling method used in this study was stratified sampling. The Student Learning Styles Questionnaire was developed from Grasha and Riechmann's with reliability coefficient at .87. The Chi-Square and percentage were analyzed by statistical program SPSS version 10.01 (Statistical Package for Social Science)

The findings of this research were as follows:

1. The majority of respondents (106 student teachers, 45.3 percent) chose collaborative learning styles followed by dependent learning

styles (60 student teachers, 25.6 percent), participant learning styles (49 student teachers, 20.9 percent), independent learning styles (13 student teachers, 5.6 percent), avoidant learning styles (4 student teachers, 1.7 percent) and competitive learning styles (2 student teachers, 0.9 percent).

2. The Learning Styles of student teachers classified by sex, year of admission and program of study were not significantly different.

คำสำคัญ perceptions of disrupted interaction

รูปแบบการเรียนรู้/การเรียนรู้/นิสิต
คณะศึกษาศาสตร์

บทนำ

การศึกษา คือกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงานของบุคคล และสังคม โดย การถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และ ปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แนวทางการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามมาตรฐานชาติ และเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กระบวนการทัศน์ของการเรียนรู้ ต้องเน้นที่ตัวผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ นอกจากนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องพัฒนาระบวนการคิด และการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียน การสอนต้องเป็นการเรียนรู้แบบตื่นตัว (Active Learning) บทบาทของครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมและกระตุ้น (Facilitator) ด้วยกิจกรรมที่ท้าทาย (Risk Taking) บทบาทของผู้เรียน ต้องเป็นผู้เรียนที่ตื่นตัวและมีความกระตือรือร้น (Active Learner) ผู้เรียนมีโอกาสเลือกรูปแบบการเรียนรู้และตัดสินใจด้วยตนเอง (Wilson and Wing-Jan, 1993, p. 7)

การจัดการศึกษาในประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปและพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลังจากมีประกาศพระราชนูญสูติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อตัวคือ ดำเนินการการปฏิรูปครุหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนตลอดจนแนวคิดต่างๆ ของการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการทัศน์และเน้นตัวผู้เรียนรวมทั้งวิธีการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาไปตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพดังกล่าวแล้ว

ในมุมมองของการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา จะประกอบด้วยลักษณะทั่วไป 4 ประการคือครู ผู้เรียนหลักสูตรและสภาพการณ์ ลักษณะทั้ง 4 ประการไม่มีข้อใดที่อาจลดทอนให้เข้าไปอยู่ในข้ออื่นๆ ได้แต่ละข้อจะต้องถูกนำมาพิจารณาเสมอในการให้การศึกษา (โนวัค และโกวิน, 2534, หน้า 7 อ้างอิงจาก Schwab, 1973) นอกจากนี้ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2537, หน้า 69) เสนอแนะไว้ว่าการเรียนการเรียนการสอนไม่ว่าระดับใดจะต้องมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน 3 ประการ คือ นักศึกษาครู และปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

นักศึกษา และครู องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีจึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

การเรียน การสอน ในระดับอุดมศึกษา ถือว่าเป็นการศึกษาแก่ผู้เรียนในลักษณะของการสร้างเสริมอารมณ์สะสมปัญญา ดังนั้น พื้นฐานความรู้ และแนวคิดหรือเจตคติเดิมของผู้เรียนที่ได้รับจากการศึกษา การศึกษาในระดับอุดมศึกษาช่วยเสริมความรู้ขึ้นสูง ขณะเดียวกันก็ประมวลความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ให้มีความเป็นหนึ่งและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนได้ (สุรศักดิ์ ยอดหาญ, 2546, หน้า 1) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็พบกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่างๆ มาจากmany จากการศึกษาของสมหวัง พิชิyanuวัฒน์ (2544, หน้า 11-12) ได้ทำการศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยรายงานว่าแนวการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อาทิ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วความทันสมัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยพัฒนานิءองหางสาระ และกระบวนการเรียน การสอนให้ทันต่อสภาพการณ์เพื่อสนองตอบความต้องการของบุคคลและสังคม ในส่วนของการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ในระดับปริญญาตรีมีกลยุทธ์การปฏิรูปการเรียน การสอนในด้านผู้เรียนจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเตรียมความพร้อมของ

ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ ชัดเจน ฝึกให้ผู้เรียนมินิสัยไฟร์ส์กลูกฝังและพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี (IT) ด้านภาษา และการสื่อสารพัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปลูกฝังจริยธรรมใน ด้านผู้สอน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ป้อนเป็นผู้สนับสนุน ซึ่งแนะนำและอำนวยความสะดวกในการศึกษาเรียนการสอน จัดรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหา และระดับของผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิม และรูปแบบการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) ของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีรูปแบบไม่เหมือนกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 45) รูปแบบการเรียนรู้ หมายถึงลักษณะและวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ในการเรียนรู้การคิดหรือการแก้ปัญหา (Felder, 1993, p.286) รูปแบบการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ของคนแต่ละคนมีต่างกันทำให้เรียนรู้-คิดได้ไม่เหมือนกัน (อุษณีย์ พิชิฐุ, 2542, หน้า 29) การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคน ได้ทราบถึงวิธีการหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบและปฏิบัติในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ก็ทั้งได้ทราบถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้

ของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ทางการเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน(พงษ์ศักดิ์ เป็นแก้ว, 2546, หน้า 8) ดังนี้ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียนและรูปแบบการเรียนรู้ก็จะทำให้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน

แนวคิดเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้ศึกษาและจำแนกลักษณะการเรียนรู้ไว้หลายแนวคิด ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้จัดเลือกรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha and Riechmann (1996) โดยจำแนกลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น 6 แบบ คือแบบอิสระ (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Independent) แบบแข่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant) รูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบมีลักษณะเฉพาะและมีความหมายที่แตกต่างกันซึ่งสรุปในแต่ละรูปแบบ ได้ดังนี้

การเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชอบคิดด้วยตนเอง และมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง มีความชอบที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ ที่ตนเองคิดว่าสำคัญ และชอบที่จะทำงานหรือโครงการในรายวิชาที่เรียนเพียงลำพังมากกว่าทำงานร่วมกับคนอื่น แต่ก็เป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) คือ รูปแบบการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนเนื้อหาวิชาและการเข้าเรียนไม่มีส่วนร่วมกับ

เพื่อนๆ และอาจารย์และไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือคนของผู้เรียนแบบนี้ต่อห้องเรียนว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากที่สุด โดยแยกเปลี่ยนความคิดเห็นสติปัญญาและความสามารถซึ่งกันและกันเป็นผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือกับอาจารย์และขอบที่จะอภิปรายและทำงานร่วมกับผู้อื่นมองเห็นห้องเรียนเป็นสถานที่สำหรับสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับสถานที่เรียนรู้เนื้อหาวิชา

การเรียนรู้แบบพึ่งพา (Dependent) คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากรู้ที่ทางวิชาการน้อยมากและจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่กำหนดให้เรียนเท่านั้น มีความคิดว่าอาจารย์และเพื่อนเป็นแหล่งความรู้เป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ พยายามแสวงหาผู้ที่มีความสามารถที่จะแนะนำแนวทางในการเรียนรู้และต้องการได้รับคำบอกกล่าวว่าควรทำอะไร

การเรียนรู้แบบแข่งขัน (Competitive) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยการพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้ดีกว่าคนอื่นในห้องเรียน มีความเชื่อว่าต้องแข่งขันกับคนอื่นเพื่อให้ได้รับรางวัลจากการเรียน เช่นคะแนน คำชม หรือความสนใจจากอาจารย์และมีความคิดว่าบรรยาการในห้องเรียนต้องมีการแพ้หรือชนะและคิดว่าต้องเป็นผู้ชนะเสมอ

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participant) หมายถึง รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาและขอบเขตเรียนมีความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดจากการเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่นตามที่ตกลงร่วมกัน ไว้และมีความ

รู้สึกว่าตนเองควรจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมในห้องเรียน ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้แต่จะมีส่วนร่วมน้อย ในกิจกรรมที่ไม่ได้อยู่ในแนวทางของวิชาที่เรียน

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาด้วยวิธีที่เป็นนิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เรียนหลักสูตรการศึกษานักบัณฑิตในสาขาการสอนตามสาขาวิชาเอกต่างๆ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547 - 2548 หลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรใหม่ที่นิสิตต้องเรียนตามหลักสูตร เป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ มีความสำคัญมากในการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กับนิสิตการมีความรู้ความเข้าใจและรู้รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตทำให้สามารถวางแผน การจัดการเรียน การสอน กิจกรรม หรือโครงการ และจัดสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นครูรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมจะออกไปทำหน้าที่ไป ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศที่เข้าศึกษา และสาขาวิชาเอก

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาและใช้กรอบแนวคิดแบบสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ของ Grasha and Riechmann (1996) โดยแบ่งรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต

คณะกรรมการคัดเลือกแบบอิสระ (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 5 ปีภาคปกติของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2547 - 2548 จำนวน 12 สาขาวิชาเอก ประกอบด้วยสาขาวิชาการสอนต่างๆดังนี้

1. สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์
2. สาขาวิชาการสอนชีววิทยา
3. สาขาวิชาการสอนเคมี
4. สาขาวิชาการสอนฟิสิกส์
5. สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป

6. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

7. สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
8. สาขาวิชาการสอนภาษาจีน
9. สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
10. สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา

11. สาขาวิชาการสอนครุรักษ์ศึกษา

12. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นิสิตระดับปริญญาตรีหลักสูตรการศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

ร่วมมือมากที่สุด

5. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่เป็นนิสิตหญิงและนิสิตชายมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

6. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ปีการศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

7. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่สาขาวิชาเอกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุดและเมื่อพิจารณาตามเพศและปีที่เข้าศึกษา ก็พบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผลของการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 11) กล่าวคือ แนวการจัดการศึกษาทั้งใน การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกัน โดยใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) มีการพึ่งพาอาศัยกัน
- 2) มีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิด
- 3) สามารถแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้

4) มีการใช้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม และ

5) มีการวิเคราะห์กระบวนการกรุ่น (ทิศนา แบบมีลี แล้วคละ, 2545, หน้า 25-26) ผลของการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนการสอนเพราะกลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่เรียนหลักสูตรใหม่การศึกษานักพัฒนาฯ 5 ปี ซึ่งนิสิตได้รับการเรียนการสอนในในระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4) ตามแนวพระราชบัญญัติ การศึกษาพุทธศักราช 2542 ผลของการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีความชอบและเลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

นอกจากนี้บรรยายของ教授การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานักพัฒนาฯ คณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่เน้นพัฒนานิสิตให้มีทักษะในวิชาชีพการเรียนการสอนมีสภาพบรรยายที่ผ่อนคลาย นิสิตมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น อภิปราย และนำเสนอผลของการศึกษา กันค่อนข้างมาก ร่วมกันคุณเจรจาจะเป็นผู้กระตุ้นและชี้แนะให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Rogers ที่กล่าวว่ามนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพที่ผ่อนคลายปลดภัยเป็นอิสระซึ่งจะทำให้อธิบายต่อการเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก (ทิศนา แบบมีลี, 2548; สุรังค์ โควตระกูล, 2548 และ พรรษี ช. เกนจิต, 2545)

ผลของการศึกษาชี้พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนสิตธี สุชาติ (2532) ทัศนีย์ ศรีวัฒน์ (2532)

พรพิพิญ บุญรอด (2534) จันทนา พรหมศิริ (2535) และสุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ที่ทำการศึกษารูปแบบการเรียนของนิสิตนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดแบบวัดการเรียนของ Grasha and Riechmann ผลของการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด

2. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ตามสาขาวิชาเอก 12 สาขาวิชามีรูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมมากที่สุดตามลำดับ กล่าวคือ สาขาวิชาเอกที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาการสอนคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการสอนฟิสิกส์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สาขาวิชาการสอนสุขศึกษา และพลศึกษาสาขาวิชา การสอนดุริยางคศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการศึกษาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากธรรมชาติของสาขาวิชาที่นิสิตศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปรายภาษากลุ่มย่อย และทำงานร่วมกัน เช่น สาขาวิชาการสอนภาษาไทยสาขาวิชาการสอนสังคมศาสนา และวัฒนธรรม สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา สาขาวิชาการสอนดุริยางคศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ส่วนสาขาวิชาการสอนคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาการสอนฟิสิกส์ เป็นสาขาวิชาที่ธรรมชาติวิชาใกล้เคียงกันเนื่องจากสาระต้องใช้กระบวนการคิด การแก้ปัญหา ต้องมีเทคนิคในการทำแบบฝึกหัดหรือแก้โจทย์ปัญหาซึ่งถ้ามีสิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันจะทำ

ให้มีความรู้ความเข้าใจ ได้ดียิ่งขึ้นจากข้อมูล เชิงประจักษ์พบว่า นิสิตสองสาขาวิชามีการ ร่วมมือกันในการแบ่งปันความรู้ การช่วยเหลือ กันห้องเรียน จึงเป็นแหล่งความรู้และปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า สาขาวิชาเอกที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบพิ่งพามาก ที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาการสอนชีววิทยา สาขาวิชา การสอนเคมี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ผลการศึกษา ดังกล่าวอาจเป็นเพราะสาขาวิชานี้เนื้อหาที่ต้อง เรียนรู้จากการอธิบายแนวคิดทุกภูมิ เรียนรู้จาก การสร้างความเข้าใจที่ซับซ้อน จึงจำเป็นต้องการ ผู้ชี้แนะ หรือบางสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ เป็นสาขาวิชาที่เป็นทักษะและเป็น ภาษาที่สองซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนทั้งอาจารย์ ชาวยไทยและต่างประเทศ เหตุผลดังกล่าวจึงทำ ให้นิสิตทั้งสี่สาขาวิชาเอก มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบพิ่งพา ส่วนสาขาวิชาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดคือสาขาวิชาการสอน ภาษาจีน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสาขาวิชาใหม่ นิสิตบางคน ได้ศึกษาภาษาจีนมาตั้งแต่ชั้นมัธยม หรือบางคนก็ศึกษาเพิ่มเติมจากโรงเรียน กวด วิชา ก่อนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย และนิสิต บางคนก็ไม่มีพื้นความรู้ภาษาจีนมาก่อน ในชั้น เรียน จึงมีนิสิตที่มีพื้นความรู้ความรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น นิสิตก็ยังต้องการความรู้จากครูของ การ มีส่วนร่วม กับกลุ่มซึ่งมีความหลากหลายระดับ จึงทำให้ขอบเขตการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (มันตรา ธรรมบุศย์, 2544) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะพบ ว่า นิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีรูปแบบการเรียนรู้ โดยรวมคือ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่ง สถาศักดิ์ ล้องกับผลการวิจัยของกรองกาญจน์

อรุณรัตน์ และ โสดา พล อรุณรัตน์ (2547) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในทุกวิชาเอก จะเป็นในทำนองเดียวกัน กับลักษณะของรูปแบบ การเรียนรู้ของนักศึกษาโดยรวม (พิบัตินา บานดา)

3. ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียน รู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ จำแนกตามปีที่เข้าศึกษา และ จำแนกตามสาขาวิชาเอก ผลการศึกษาพบว่า มี รูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการจัดการเรียนการสอนของ คณะศึกษา ศาสตร์ นิสิตทุกคน มีโอกาสเลือกลงทะเบียนราย วิชา ซึ่งพกภูมิความรู้ทางวิชา เลือกไว้ จึงมีโอกาสได้ เรียนคละกัน ในแต่ละชั้นปี และ สาขาวิชาเอก นอกจากนี้ นิสิตต่างชั้นปี เพศ และ สาขาวิชาเอก ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการ รับน้อง ประชุม เชียร์ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ให้สังคม การแบ่งปัน กิจกรรมออกค่าย เป็นต้น ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน และ การจัด กิจกรรมส่งเสริม ให้นิสิต ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ ก่อปริญ ประสบการณ์ และ พัฒนา ตนเอง ในขณะที่ศึกษาอยู่ ณ คณะศึกษาศาสตร์ การจัดประสบการณ์ ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับการส่งเสริม ให้มีประสบการณ์ ที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้สามารถคิดแก้ปัญหา และ คิดวิเคราะห์ ได้ มากขึ้น และ ที่สำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ (พิศนา แรมนณี, 2548, หน้า 62) และ ส่งผลให้มีรูปแบบ การเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ นิสิตคณะ ศึกษาศาสตร์ อยู่ในบรรยายกาศ และ สภาพแวดล้อม ของการเรียนการสอน เมื่อมองกันนิสิต ได้รับการ ส่งเสริม ทาง ด้าน ต่างๆ อาทิเช่น ด้าน สังคม อารมณ์ ร่างกาย ที่มีรูปแบบเดียวกัน ล้วนต่างๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัย ที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้

ชี้สอดคล้องกับ McInerney and McInerney (1998, p. 243) ที่กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้ 4 ด้านซึ่งได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม (The Environmental Elements) ด้านอารมณ์ (The Emotional Elements) ด้านสังคม (The Sociological Elements) และด้านสภาพร่างกาย (The Physical Elements) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Geisert and Dunn (พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว, 2546, หน้า 9 อ้างอิงจาก Geisert and Dunn, 1991 pp. 219-220) ได้อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ 5 ด้านซึ่งมีลักษณะคล้ายกับแนวคิด McInerney and McInerney (1998, p. 243) แต่แตกต่างกัน 1 ด้าน ก็คือ ด้านจิตวิทยา เช่น วิสัยทัศน์ ความสามารถในการใช้สมองซึ่งข้ามและรวมถึงบุคลิกลักษณะของผู้เรียนแต่ละคนจากหลักการที่กล่าวมาจะเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้ จึงมีอิทธิพลให้นิสิตคุณศึกษาศาสตร์มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะจำแนกตามเพศปีที่เข้าศึกษาและสาขาวิชาเอกสารของศึกษาริ้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ซึ่งพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุดของผลของการวิจัย ยังพบอีกว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันปีที่เข้าศึกษาต่างกันและสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันและสถาบันราชภัฏที่ศึกษาต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จันทร์ พรมศรี (2535) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการเปรียบเทียบการเรียนกับระดับชั้นปีสาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พบว่าระดับชั้นปีและสาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียน และพรทิพย์ นุญรอด (2534) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรผลการวิจัยพบว่า แบบการเรียนกับระดับชั้นปีไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. คณาจารย์ควรส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้แบบร่วมมือในการทำงานกลุ่มอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ห้องเรียนเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้เนื้อหา
2. คณาจารย์ควรชี้แนะให้คำแนะนำแบบแนวการเรียนรู้ การทำงานและให้เวลา กับนิสิต เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสซักถามประเด็นต่างๆ ที่มีปัญหาในการเรียนและการทำงานทั้งนี้ ฝ่ายวิชาการจะสนับสนุนให้ คำปรึกษาทางด้านวิชาการหรือจัดโครงการติวหรือช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตที่ต้องการพั่งพาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาการสอนชีววิทยา สาขาวิชาการสอนเคมี สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

3. คณาจารย์ควรจัดกิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนให้หลากหลายใช้หลักการแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ในการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และความแตกต่างของนิสิต

4. คณะศึกษาศาสตร์ควรจัดสภาพแวดล้อมให้อิสระต่อการเรียนรู้แบบอิสระนิสิต มีโอกาสค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Access Learning

Center) นอกจากนี้ควรกระตุ้นให้คณาจารย์จัดกิจกรรมหรือมอบหมายงาน เช่น การมอบหมายให้นิสิตเขียนบันทึกการเรียนรู้ลงในสมุดบันทึก การเรียนรู้การทำโครงการชิ้นงานตามความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้ามีรูปแบบการคิดของตนเองเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองซึ่งจะพัฒนานิสิตให้เป็นผู้ฝรั่งให้เรียนและส่วงหาความรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเป็นการส่งเสริมให้นิสิตมีอิสรภาพในการเรียนรู้ (Independent Learner)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรการศึกษานักบัณฑิต 5 ปี ให้ครบถ้วนชั้นปี

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ และ โสภณ อรุณรัตน์. (2547). รายงานการวิจัยรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ชุดที่ 11 เรื่องกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2548). รายงานการประเมินตนเอง (1 เมษายน 2547- 31 มีนาคม 2548). ชลบุรี: ม.ป.ท.
- จันทนา พรหมศิริ. (2535). แบบการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกรียงศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. การศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรการศึกษานักบัณฑิต 4 ปี
3. การศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
4. การศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก
5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของคณาจารย์กับรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
6. การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยบูรพา

- ชวนสิทธิ์ สุชาติ. (2532). การเปรียบเทียบแบบการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา ปริญญาบัณฑิต ศึกษาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิจารณ์ ประสาณิตร. หัวเรื่อง: ศิริวัฒน์. (2532). แบบการเรียนของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญาบัณฑิต ศึกษาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิจารณ์ ประสาณิตร.
- ทิศนา แรมมณี และคณะ. (2545). กระบวนการเรียนรู้ความหมายแนวทางการพัฒนาและปัญหาข้องใจ กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ทิศนา แรมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ในววก,
- เจ, ดี และ โกวิน, ดี.มี. (2534). ศิลปะการเรียนรู้ (*Learning How To Learn*). (สวนิษ ยมภัย และ สวัสดิ์ ประทุมราช, แปล). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว. (2546). รายงานการวิจัยรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพิพัฒน์ บุญรอด. (2534). แบบการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรภ. ช. เจนจิต. (2545). จิตวิทยาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เมธิปส์ จำกัด.
- มั่นตรา ธรรมบุศย์. (2544). รูปแบบการเรียนรู้. สารวิชาการ, 4(10), 12-13.
- วรรศิริ สิงหศิริ, พรนกิจ daraสว่าง และวิลักษณ์ ศรีเมวิน. (2547). การสำรวจหารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรายวิชาและการเรียนการสอน. วิจัยและพัฒนา, 27(2), 131-146.
- วิชัย วงศ์ไหง့. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สวีริยาสาส์น.
- สมหวัง พิชัยนุวัฒน์. (2544). บทสรุปของผู้บริหาร โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุศาลาดพร้าว.
- สุพัฒน์ เศรษฐกุล. (2536). แบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ยอดหาญ. (2546). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุรังค์ โควตระกุล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2542). สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ. กรุงเทพฯ: บริษัทแฟมิลี่ไดเร็ค จำกัด.

- Felder, R.M. (1993). Reaching the Second Tier : Learning and Teaching Styles in College Science Education. *Journal of College Science Teaching*, 23(5), 286-290.
- Gibson, J.T. (1976). *Psychology for the Classroom* (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Grasha,A.F. and Reichmann-Hruska, S. (1996). *Learning Style Survey*. Retrieved September19, 2005, from <http://library.cuesta.cc.ca.us/distance/lrnstyle.htm>.
- Guild, P. (1980). Learning Styles : Knowledge Issues and Applications for ClassroomTeacher. *Dissertation Abstracts International*. 41 (September): 1033-A.
- Krejcie,R.V. and Morgan,D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. Vo130, No.3 Authumn, 607-610.
- Kolb, D.A. (1984). *Experimental Learning : Experience as the source of Learning and Development*. New Jersey: Prentice Hall.(1985). *Learning Style Inventory : Self-Scoring Test and Interpretation Booklet*. Boston: McBer and Company.
- McInerney, D. M. and McInerney, V. (1998). *Educational Psychology : Constructing Learning*. (2nd edn). Sydney: Prentice Hall.
- McMillan, J.H. and Schumacher, S. (1997). *Research in Education: A Conceptual Introduction* (4th edn.). New York: Longman.
- Ormrod, J.E. (1998). *Educational Psychology Developing Learners* (2nd ed.nd.). New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Powell,R.R. (1991). *Basic Research Methods For Librarians* (2nd ed.nd). Norwood, NJ:Ablex Publishing Cooperation.
- Ramsden, P. (1992). *Learning to Teach in Higher Education*. London: Routledge.
- Scarella, R. (1990). *Teaching Language Minority Students in the Multicultural Classroom*.Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall Regents.
- Sullivan, A.T. (2000). Effects of Learning – Style Environment and Tactal / Kinesthetic_Preference on the Understanding of Scientific Terms and Attitude Test Scores of Fifth-Grade Students. *Dissertation Abstracts International* 60 (February 2000). 2788-A.
- Wilson, J. and Wing-Jan, L. (1993). *Thinking for Themselves : Developing Strategies for Reflective Learning*. Eleanor Curtain: Armadale.